

Gazeta Araului

ZIAR COTIDIAN NAȚIONAL INDEPENDENT.

Redacția și administrația: Bul. Regina Maria 21. — Abonamentul pe 1 an L. 200, pe 1/2 de an L. 100, pe 3 luni L. 60

Rezultatele acțiunii liberale.

În ultimele zile s'a petrecut în viața politică a țării, din punct de vedere financiar, un fapt caracteristic și de o deosebită importanță, de oare ce din examinarea atentă a modului cum s'a produs faptul se pot trage învățăminte și concluzii edificatoare relativ la popularitatea și prestigiul unui partid politic, ce prins de frigurile puterii și de dorința grabniciei procopseli a partizanilor, caută prin toate mijloacele să pue mâna pe frânele conducerii.

Partidul liberal, căci numai de el e vorba, îngrozit de indiferența ce i-o arată națiunea, a tagajat în ultimele săptămâni o acțiune disperată în vederea venirii la putere, fie chiar sub forma unei colaborări, în care se înțelege că liberalii ar fi trebuit să aibă superioritatea de conducere și pe aceea a ori căror directive.

S'a părut liberalilor că această dorință de venire la putere, ar putea fi realizată și mai repede încă, dacă ea ar fi făcută cunoscută streinătății.

Astfel se explică ultima activitate politică a liberalilor, înăuntru și în afară de granițe, dându-se ca motiv principal al luptei întreprinse, nevoia de a se remedia, de către liberali, situația noastră valutară.

Atunci s'a produs faptul de care vorbeam la începutul articolului, și anume că leul nostru, a căruia valoare era de un timp staționară, a scăzut de o dată în proporții neașteptate și aceasta tocmai în momentul când liberalii, înștiințaseră Europa, de dorința lor de a pune mâna pe putere.

Ori cine poate vedea deci foarte limpede că liberalii prin acțiunea lor nesocotită și prin lipsa lor de credit în streinătate, au făcut să ia proporții fantastice, un rău pe care ei voiau, din contră să-l remedieze.

Un raționament cât de ușor, va duce la această concluzie logică a noastră.

Afirmăm: scăderea fantastică a leului, pe piețele streine, din ultimele zile, a fost provocată de înștiințarea trimisă omenirii că liberalii vor să vie la putere. Lipsa de autoritate și de credit a organizației liberale și amintirile triste lăsate de ultima guvernare au acesteia a produs atunci temeri legitime în streinătate pentru interesele și finanțele române și a făcut să scadă leul într'un mod vertiginos.

Trebue să constatăm întâi de toate că situația țării e foarte satisfăcătoare; ordinea și liniștea sunt depline, granițele țării sunt asigurate, națiunea lucrează înțelepțește și armonios la marea operă

a refacerii, iar guvernul actual, pune în aplicare legile votate de parlament și dorite de popor.

Nimic dar de natură să aducă o scădere fulgerătoare a leului.

Cauza scăderii, deci, trebue căutată în altă parte și ea nu poate fi găsită de cât în amenințările liberale, de a lua puterea, căci trebue să se recunoască sincer că acesta este ultimul fapt politic petrecut în țară și comunicat streinătății.

Faptul fiind acesta să judecăm urmările lui.

Dacă liberalii ar fi avut în țară și în streinătate, credit, trecere, autoritate; dacă liberalii ar fi inspirat încredere; dacă ei s'ar bucura de simpatii și dacă ar fi existat convingerea că liberalii sunt capabili să facă operă de guvernământ, atunci dorința lor de a veni la putere, ar fi trebuit, în mod logic să fie urmată de o ridicare imediată a valutei și valorii leului pe piețele streine; autoritatea și prestigiul liberal ar fi trebuit, la răspândirea știrii că liberalii vin la putere, ar fi trebuit spunem să provoace o consolidare a finanțelor naționale și o sporire a creditului țării. În loc de aceasta însă, leul a scăzut enorm, imediat ce s'a auzit de venirea la putere a liberarilor, și aceasta pentru că atât țara cât și streinătatea, s'au gândit cu jale, că o dată cu liberalii vor reveni și timpurile, de dureroasă amintire, vremurile de dezastru și epocile de nenorociri, tot cortejul jalnic al samavolnicilor ce caracterizează concepția politică liberală.

Țara și streinătatea și-au amintit atunci, de guvernarea prin decrete legi, azi desființate de actualul guvern; țara și streinătatea au văzut reîntronându-se în țară jaful, abuzul și desordinea, au văzut reînceptând fraticida luptă socială; au văzut libertățile suprimate, cinstea și demnitatea înăbușite și în locul lor, ridicându-se mârșețe, violența, rușinea, teroarea și arbitrarul bunului plac.

În mintea tutulor a revenit atunci activitatea liberală dezastruoasă, cu năfericita pregătire a războiului, cu politica de dominație a câtorva, în afară din lege și dreptate, a revenit în fine, un întreg trecut de teroare și de groază, uitat de mult și înlocuit cu epoca prosperă actuală, epocă de muncă, de dreptate și refacere.

Aceasta este explicația scăderii fantastice a leului, și dacă liberalii vor continua să anunțe că doresc să vie la putere, vor face fără să vrea o crimă oribilă, crima fiului care își ucide singur pe mama sa și dă inconștient lovituri mortale, patriei noastre scumpe.

Să fie oare toți liberalii atât de răi și de inconștienți? Să nu vadă ei dezastrul pe care îl pregătește națiunii pretenția lor de a pune mâna pe putere, în contra voinței națiunii și în contra streinătății, îngrozită de furoarea liberală? Iată, aceea ce va trebui ca să vedem.

Descoperirea atentatorilor de la Senat.

Cu toate cercetările făcute, atentatorii de la Senat nu au putut fi descoperiți multă vreme de către autorități.

Încetul cu încetul au ieșit însă la lumină lucruri și fapte de natură să clarifice această chestiune încurcată și să puie în evidență probe și indicii grație cărora se putea spera să se ajungă la descoperirea criminalilor. Astfel s'a putut afla că aceia cari comiseseră atentatul de la Senat se găseau în strânse legături cu elementele teroriste din țară și care la rândul lor aveau relații cu bolșevicii din Rusia.

În fine un fapt petrecut în cursul lunii trecute a avut darul să facă lumină în chestiunea asasinilor de la Senat.

Cu câteva luni în urmă, fusese arestată femeia Maria Simoiu, o comunistă cunoscută prin agitațiile ei. Din deslușirile ce au fost date de această femeie s'a ajuns la concluzia că un individ pe care Maria Simoiu credea că-l cheamă Stejaru, nu era în realitate de cât periculosul comunist Max Goldstein.

Lupu Goldstein fratele lui Max fiind arestat de poliție a făcut mărturisiri recunoscând că Max Goldstein săvârșise atentatul, având numeroși complici între care și pe Savi Osias student la facultatea de drept și Leon Lichtblau electrotehnician.

Aceștia din urmă au fost imediat arestați. Saul Osias a declarat că bombele au fost procurate de Lupu Goldstein prin indivizii Olteanu, Tătăndei și George Părvulescu care le luaseră dela Alecu Constantinescu, actualmente refugiat în Rusia. Osias a adăugat că bombele au fost lucrate în casa părinților săi din strada Stelea.

Cu privire la atentat s'au stabilit următoarele:

În seara de 7 Decemvrie Goldstein Marx Lichtblau, Osias și Popi Lichtblau au pătruns în interiorul universității prin ușa de din dos de lângă ascensor. În urmă au pătruns în încăperile Senatului deschizând ușile cu un paspartou. Bombele au fost așezate într'o cutie, înapoia perdelei, ce acopere Tronul.

La orele 3 dimineața Goldstein, Max a potrivit ceasul adaptat la bombe astfel în cât bombele să poată să facă explozie în timpul ședinței.

După cum se știe bombele au explodat la ora dorită de atentatori. Bombele erau preparate din două obuze germane, prevăzute cu un ceasornic și cu mecanismul ce trebuia să determine funcționarea explozibilului.

În urma atentatului Goldstein a plecat în Rusia, Lichtblau a plecat în streinătate, iar Osias a rămas în țară.

Cercetările au stabilit că la atentat au mai participat următorii: Moscovici, fratele fostului deputat Moscovici, I. Sternberg, Tacenko, Buvnovsky, Serevriev, Julieta Holzman, Petre Ulariat, N. Negoită Gelbert și alții. Cercetările continuă.

Pe șeselele naționale s'au terminat lucrările de refacere a podurilor nr. 20 din Păuliș și alte 21 podețe pe șoseaua națională. Arad—Soborșin. Sunt în curs lucrările la refacerea podurilor nr. 124 și 126 din Căpruța, 157 din Govoșdia, 170 din Vărădia și 179 din Soborșin și lucrările la cilindrirea sectorului km. 1.2—4.2 a șoselei naționale. Arad—Soborșin.

Din partea ministerului s'a aprobat cilindrirea șoselelor km. 144—149 și 170—173 a șoselei naționale. Oradea—Timișoara.

Serviciul a înaintat ministerului spre aprobare proiectul de refacere a porțiunii km. 29.180—29.540 din Rădnuța.

Pe șosele județene refacerea porțiunilor Pâncota—Seieș și Musca—Măderat stagnează din cauza, că comunele nu-și îndeplinesc angajamentul de a da trăsuri pentru cărașul petrei.

Pe șoseaua Micălaca—Hălmagiu, km. 103—138 sunt 10 Poduri și Podețe în reparație.

Pe șoseaua Soborșin—Zam sunt 4 podețe în reparație iar refacerea Podului nr. 50 la frontiera județului s'a încredințat antreprenorului și de asemenea și refacerea podului nr. 8 pe șoseaua Musca—Vădas peste Sartoș.

Refacerea podurilor nr. 12 pe șoseaua Chișineu—Seieș peste Sartoș, nr. 5 și 7 pe șoseaua Pâncota—Drauți și 16 pe șoseaua Musca—Butești s'a terminat.

Podul nr. 25 peste Criș la Hărcai este atât de slab, încât s'a oprit circulația. Proiectul podului se pregătește. Asemenea este în curs pregătirea proiectului podului din Ineu.

În cariera din Ciuciu se lucrează normal. Furcarea petrei sparte este în curs.

La clădiri înalte s'au recepționat reparații la școlă de stat din Socodor cu suma de 10.000 lei și la grădina de copii din Cermei cu 9245 lei.

Sunt în curs repararea spitalului din Ineu cu 20.450 lei, a spitalului din Lipova cu 47.362 lei, școlii de stat Hălmagiu cu 38.067 lei și a școlii din Micălaca.

INFORMAȚIUNI.

— M. S. Regina Sofia a Greciei a plecat din Capitală cu un tren regal din halta Cămineni.

Au asistat la plecare: Suveranii, Prințul Carol, Prințesa Maria, dnii generali Averescu, Măreșanu, Nicolescu, Boboc, R. Voinescu, directorul siguranței generale, etc.

A. S. R. Prințul Carol însoțește pe Regina Sofia până la Timișoara.

— Ministerul muncii va inaugura la 18 Noembrie la Deva o casă cercuală și instalațiile necesare îngrijirii muncitorilor.

— Direcțiunea sanitară generală a aprobat pentru orașul Arad deschiderea a două noi farmacii. Dreptul de deschidere al nouilor farmacii s'a obținut dnii George Ciocin și Emil Pichler. Locurile unde se vor deschide noile farmacii se va stabili mai târziu de consiliul administrativ al orașului.

— Consiliul administrativ al orașului va ține ședință lunară, azi, după masă la orele 5.

— Convocare. Membrii Secției cohorței „Moise” sunt rugați a lua parte la ședința de organizare, ce se va ține Sâmbătă, 12 Noembrie c. ora 4 după masă, în localul liceului, Arad la 10 Noembrie 1921. Delegatul cohorței (ss) A. Crișan.

— Uzinele comunale Arad aduce la cunoștința populației că birourile uzinelor, acela instalat în localul de apă precum și biroul de la uzina de gaz din Pâncota, vor rămâne în zilele Vineri și Sâmbătă în funcțiune (11 și 12 Noembrie), urmând ca aceste birouri împreună cu cel al fabricii comunale de apă să fie unite într'un unic birou, care va funcționa în localul fabricii de gaz. În turnul de apă nu va mai funcționa în viitor nici un birou.

— Unii proprietari de case din localitate, chiriașii nevoind a le plăti chiria urcată, au înaintat cereri judecătorești de ocol în sensul ca chiriașii să fie scoși din locuințele lor. În urma unei decizii luate de ședința plenară a judecătorilor dela judecătoria de ocol, toate aceste cereri vor fi refuzate, iar cererile de aprobare a abdicării de locuințe din partea proprietarilor, abdicare motivată prin faptul că chiriașul nu voiește să plătească chiria urcată, judecătoria va trimite actele oficiului de închiriere pentru stabilirea chiriei.

În sensul acestei decizii s'au adus ieri patru sentințe de judecătorul de ocol Simeon Eles.

La 20 și 21 curent se va înființa un dispensariu pentru muncitorii din Arad și un sanatoriu pentru tuberculoși la Timișoara.

La aceasta solemnitate va lua parte și d. Gr. Trancu-Iași, ministrul muncii și ocrotirilor sociale.

— Aeroplanul care a fost adus în Budapesta și în care a fugit exregele din Elveția, va fi depus în Muzeu, la dispoziția antantei.

— Statele Unite au trimis o adresă tuturor ministerelor de finanțe din Europa, în vederea emiterii de bonuri garantate de stat cu 1 la sută, prin care să se înlesnească schimbul de mărfuri dintre state.

— La întrunirea reprezentanților proprietarilor de case și ai chiriașilor ce a avut loc Mercuri după masă, la oficiul de închiriere sub președinția dlui consilier Orezeanu, s'a lămurit chestiunea urcării chiriilor în sensul că urcarea chiriilor locuințelor anuale nu se poate face decât la 1 Mai.

— Ministerul de finanțe român a întocmit o statistică a hârtiilor de stat austro-ungare. După această statistică, efectele de stat austro-ungare emise până la 28 Iulie 1914 sunt în vechiul regat pentru 42 milioane 305,720 coroane, în Bucovina pentru 38 milioane 907,003 coroane și în Transilvania pentru 224 milioane 897,667 coroane. Toate aceste efecte au fost stampilate. Din valorile emise în perioada dela 28 Iulie 1914 milioane 245,475 coroane, în Bucovina 266 milioane 915,716 și în Transilvania 2 miliarde 235 milioane 460,077 cor.

— Grecii din Constantinopol vor pune bazele unui nou partid venizelist care se va numi partidul liberal democrat și care își va mărgini activitatea la Constantinopol.

— Eri s'a întrunit la ministerul de agricultură, sub președinția dlui ministru Garoflid comisiunea pentru comasarea și cadastrarea moșiilor din întreaga Românie Mare.

Această comisiune va elabora în această privință un proiect de lege.

— Venitul impozitelor pe luna Septembrie asupra articolelor de lux în Timișoara e de 278 de mii 783 de lei, iar pe cifra afacerilor făcășurile se ridică la un milion 401.598 lei.

x Dr. P. Robescu, director de spital, ordonează zilnic dela 8—9 și 2—4, în Bulev. Regina Maria 24, Palatul Neuman.

x Dr. Alexandru Werner, dermatolog, specialist în boalele venerice, întorcându-se din călătoria sa în streinătate a reluat consultațiile medicale. Piața Avram Iancu Nru 2., Laboratoriu Röntgen.

x Caut pe Mitru Bughi, de 45 ani, negricios, înalt, corpul tremurător, lipsit de dinți și măsele, care de 3 săptămâni părăsind spitalul din Arad, nu se știe de soarta lui. Membrii familiei roagă pe aceia cari știu despre dânsul, a face cunoscut aceasta, primăriei din Șimand.

Programul săptămânal al Cursului liber de seara, Arad.

Vineri. Limba română. (Curs public 8—9). Cetire. Articolul. Prof. d. Lazăr Roșculeț. Limba franceză I. Grammaire (L'article). Conversation. Prof. dna Lucia V. Babescu. Limba franceză. II. Grammaire. Causerie littéraire. Prof. domnul Jean Decamp.

Ultimile știri politice.

Declarațiile dlui prim ministru, gen. Averescu, la consfătuirea majorităților

În urma declarațiilor asigurătoare făcute de d. ministru Petrovici, zilele trecute, parlamentarilor din majoritate, aceștia au manifestat dorința ca să audă și părerile primului ministru, cu convingerea că acesta avea să risipească până și ultimile rămășițe ale atmosferei defavorabile pe care opoziția a căutat și caută să o facă actualului guvern.

D. prim ministru, față de ultimile svonuri și insinuări opoziționiste, strecurate în ultimul moment, a convocat deci majoritățile parlamentare făcând o serie de declarații de natură să înlăture toate neadevărurile puse în circulație de partidele ce urmăresc venirea lor la putere, în niște împrejurări când țara e departe de a socoti necesară ori ce schimbare de regim.

D. general Averescu a explicat majorităților modul cum s'au produs svonurile puse în circulație, relativ la schimbarea cabinetului, lămurind că toată această acțiune este datorită unor oameni care nu urmăresc altceva de cât să tragă foloase personale prin inducerea în eroare a opiniei publice.

Primul ministru a arătat de asemenea aceea ce actualul guvern a făcut pentru țară prin înțeleptele legi ce au fost votate de parlament și grație cărora s'a putut restabili ordinea și liniștea în țară. Primul ministru a amintit cuvintele calduroase cu care Suveranul a închis rodnicia activitate a actualului parlament, ceea ce probează și autoritatea guvernului și marea încredere acordată acestuia de Rege.

Când Regele și când țara arată mulțumire față de parlament și guvern se înțelege că aceasta nu poate să cadă pentru a face plăcere câtorva aspiranți la frâiele conducerii.

Primul ministru a spus că guvernul va supune parlamentului noi proiecte de legi și că problema financiară referitor la care opoziția face atâta gălagie va fi soluționată în mod favorabil pentru țară, întru cât nici un alt partid politic nu ar putea să facă lucrul acesta în mod mai eficace ca actualul partid de guvernament.

Primul ministru a declarat drept mincinoase toate versiunile și toate svonurile relativ la retragerea guvernului.

Guvernul, a spus d. general Averescu, nu se va retrage nici odată atâta timp cât țara dorește rămânerea lui la putere, aceea ce se întâmplă și azi, deoarece națiunea e convinsă că numai actualul guvern poate să facă față situației.

Declarațiile dlui Averescu au făcut adâncă impresie asupra majorității care a văzut încă odată că totul nu este de cât o punere la cale a opoziției în contra intereselor naționale.

Red. responsabil: Laurențiu Luca.

Magazin de Haine Iosif Muzsay Arad Vis-a-vis cu Teatrul 498 Orășenesc.

Atragem atențiunea!

On. public, că contrariu tuturor știrilor, tragerea la sorti a mobilierului de prânzitor va avea loc, în orice caz, în ziua de 15 Noembrie, orele 4 după amiaz.

Rugăm deci pe toți aceia, cari doresc a participa la tragerea la sorti, să cumpere losuri dela tutungerii.

Președinție asociației
de patronaj din Arad.

MICA PUBLICITATE.

Covor persian pentru prânzitor și un covor lung persian în comision, ieftin de vânzare. Salon Artistique Bulev. Regina Maria Nr. 20.

Carol Andrényi
și fii Mare depozit în
totfelul de mașini agricole
și ferărie.

Expozitura „Hangya“

în Palatul Reuniunii Agricole

Anunț.

Regimentul 18 Vânători cu reședința în Alba-Iulia, are nevoie de buni muzicanți pentru toate instrumentele, cărora li-se oferă salar bun, echipament etc. Doritorii se pot prezenta imediat cu actele ce posedă.

Comandantul Reg. 18 Vânători:

Colonel (ss) Artonovici.

IOAN KÖÖ

MAGAZIN CU ARTICOLE DE ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand I. No. 16 (fost Boros Béni-t.)

manufactură, Filiala Chișineu
stofe și mătăsuri Vânzareengros

OLTOI

de tot soiul să capătă la pomologia

NIEMETZ

TIMIȘOARA III. Strada Coroana No. 25 ♦♦♦ Telefon 135

Dacă ai mâncărime sau bubite pe piela cumpără alifia

Scaboformat dr. Flesch

vindecă sigur, n'are miros și nu murdărește hainele. Un borcan mic 8 lei, un borcan mare 12 lei, borcan pentru o familie 20 lei, Prav «Scaboform» la alifie 4 lei. De vânzare în toate farmaciile. Depozit principal și pentru revanzători, la farmacia «Ingerul» alui Emeric Kain, (fost) Arad, în colțul dela Calea Banatului și piața Avram Iancu.

Lévai și Szigeti

mal înainte BUCHSBAUM și Co.

Vis-a-vis de Intrarea la Teatru
Recumandă magazinul bine și abundant sortat cu
ghete bărbătești, femeiești și Copii
Prețuri ieftine.

FRAȚII NEUMAN

211

Fabrică de spirt și de drojdie

Fabrica de făină ♦♦♦♦ ARAD

CĂRBUNI!

În atențiunea! Uzinelor publice și industriale și neguțitorilor de cărbuni. — Secția de mărfuri a casei

Maximilian König

ARAD, Strada Bucur (Eötvös-u.) 9.

Oferă, livrare imediată, numai în poziții de vagoane: cărbuni de ocnă, prima calitate din Valea Jiului, cărbune bucăți și de ocnă din epoca Oligocelu, negru sclipitor, de mare calorie, potrivit și pentru încălzirea camerelor. Cazane cu suprafaței mai mare, mori. Cărbune drum, în bucăți sau de ocnă, pentru fabricile de spirt și cărămidă. Ingrijim de rambursare și de vagoane

Telegrame pe adresa: König, Arad.

Telefon: Arad 63. 507

CĂRBUNI!

Au sosit cele mai noi și moderne
paltoane de toamnă, de iarnă,

haine bărbătești și pentru copii

Clasă separată de măsurat

SZÁNTÓ și COMLOS ARAD.

Piața Avram Iancu No. 22.

381

Edificiul Teatrului.

In atențiunea

cumpărătorilor de mobile

Mobile pentru prânzitor și dormitor se pot cumpăra ieftin în depozitul de mobile Wiegand, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) Nr. 40

Ludovic Losonczy Arad

Gluvaerglu și Ceasornicar. ♦ Piața Avram Iancu No. 1

Mare asortiment de verighete de logodnă, oroloage de buzunar și de perete argintarii. Cumpără aur pentru prețuri urcate.

Cele mai moderne haine

se lucră pentru prețuri convenabile în salonul de croitorie pentru haine de bărbați a lui

STEFAN COROBAN

Arad, str. Ioan Russu Sirianu (Aulich L.) 238 și piața Catedralei în colț (Tököly-t. pal. Szántai)

IMPRUMUTURI

acord mai ieftin posibil imediat

Mijlocese vânzări și cumpărări

DE CASE

Alexandru Herzog

Comisionar de bancă, birou: str. I. Bratianu 15.

Mare asortiment de blouze, tricotate, garnituri, ciorapi și mănuși prețuri ieftine la

BÁRSONY ARAD,

Piața Avram

Iancu Nr. 1

CAFENEAUA „CORNUL VÂNĂTORULUI”

După teatru mâncări calde și reci. Orchestră de țigani. Jumătate litru de vin bun lei 9 în sticle.